

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 5 december 2008 (16.12)
(OR. en)**

16882/08

LIMITE

**AGRILEG 223
ENV 961**

NOTA

---

van: het secretariaat-generaal
d.d.: 5 december 2008

Betreft: Genetisch gemodificeerde organismen (GGO's)
- Conclusies van de Raad

De Raad Milieu heeft de aangehechte conclusies op 4 december 2008 aangenomen.

CONCLUSIES VAN DE RAAD BETREFFENDE GGO'S

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

OVERWEGENDE HETGEEN VOLGT:

(1) De Europese Gemeenschap heeft een breed juridisch kader voor de vergunning van genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) aangenomen, dat gericht is op een hoog niveau van bescherming van het milieu en van de gezondheid van mens en dier tegen de mogelijke risico's van GGO's, en dat het voorzorgsbeginsel in acht neemt.

(2) GGO's, met name de teelt van genetisch gemodificeerde planten (GGP's), geven binnen de wetenschappelijke wereld en in de samenleving in het algemeen aanleiding tot discussies en vragen over hun mogelijke gevolgen voor de gezondheid, het milieu en de ecosystemen.

(3) Derhalve moet worden gestreefd naar een betere uitvoering van dit juridische kader om beter te voldoen aan de doelstellingen van de EG-wetgeving, er rekening mee houdend dat aanvragen zonder onnodige vertragingen verder moeten worden behandeld en dat de desbetreffende internationale verplichtingen van de EG moeten worden nagekomen.

DE RAAD

IS in dit verband VAN OORDEEL dat de volgende gebieden van bijzonder belang zijn:

(i) *Verbetering van de milieubeoordeling en de toezichtregeling*

1. BENADRUKT DE NOODZAAK om de beoordelingspraktijken van de lidstaten beter te harmoniseren, waarbij elke GGP per geval geanalyseerd moet worden rekening houdend met de specifieke kenmerken van de ecosystemen/milieus en bijzondere geografische zones waar de GGP's volgens de bestaande wetgeving geteeld kunnen worden.

2. VERHEUGT ZICH OVER het mandaat dat de EFSA van de Commissie gekregen heeft om haar richtsnoeren inzake milieurisicobeoordeling opnieuw te bezien; deze exercitie is in maart 2008 begonnen en moet uiterlijk in maart 2010 zijn afgerond; VRAAGT OM dit werk zo mogelijk voor maart 2010 uit te voeren, op voorwaarde dat dit geen afbreuk doet aan de kwaliteit van het raadplegingsproces; VERZOEKT de lidstaten ervoor te zorgen dat hun bevoegde wetenschappelijke instanties volledig worden betrokken bij de raadpleging die de EFSA zal verrichten bij de herziening van haar richtsnoeren, en hun bijdrage aan het project tijdig bekend te maken.

3. NEEMT ER MET VOLDOENING NOTA VAN dat het mandaat dat de EFSA van de Commissie heeft gekregen om haar richtsnoeren betreffende de milieurisicobeoordeling van GGO's verder uit te werken en te actualiseren, met name ook een gedetailleerde beoordeling van de milieugevolgen op lange termijn van GGP's omvat en betrekking heeft op de volgende gebieden: milieurisicobeoordeling van de mogelijke gevolgen van genetisch gemodificeerde planten voor niet-beoogde organismen, ontwikkeling van criteria voor veldproeven om de mogelijke milieugevolgen van GGP's in het ontvangende milieu te beoordelen, in kaart brengen van geografische gebieden in de EU waar GGP's kunnen worden geïntroduceerd, selectie van passende technieken om de mogelijke langetermijnevolgen van GGP's te evalueren, met inbegrip van experimentele en theoretische methodes, en aanbevelingen voor het vaststellen van relevante basisinformatie.

4. IS VERHEUGD dat het mandaat daartoe ook de bestudering behelst van de criteria en vereisten voor de beoordeling van alle GGP's, daaronder begrepen GGP's die onder Richtlijn 91/414/EEG vallende werkzame stoffen produceren en GGP's die herbicidetolerant zijn, teneinde deze in voorkomend geval te herzien; ONDERSTREEPT met name dat moet worden bestudeerd welke gevolgen wijzigingen in het gebruik van herbiciden, als gevolg van herbicidetolerante GGP's, kunnen hebben voor het milieu, alsook dat moet worden gezorgd voor samenhang tussen de risicobeoordeling van GGP's die onder Richtlijn 91/414/EEG vallende werkzame stoffen produceren en die van de corresponderende gewasbeschermingsmiddelen; MEMOREERT dat voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nationale vergunningen nodig zijn en BENADRUKT dat de bevoegde autoriteiten die belast zijn met de uitvoering van Richtlijn 2001/18/EG en Richtlijn 91/414/EEG van de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, hun optreden zoveel mogelijk binnen de Commissie en op nationaal niveau moeten coördineren.

5. VERWELKOMT het voornemen van de Commissie om de herziene versie van de richtsnoeren die moet worden aangenomen overeenkomstig de toepasselijke comitologie, een normatieve status toe te kennen teneinde de lidstaten volledig te betrekken bij de opstelling en aanneming ervan, zonder vooruit te lopen op de definitieve standpunten die lidstaten zullen aannemen ten aanzien van de door de Commissie voor te stellen tekst; WIJST EROP dat die richtsnoeren moeten voldoen aan de in de bijlagen van Richtlijn 2001/18/EG vervatte criteria voor risicobeoordeling en zo nodig regelmatig moeten worden geactualiseerd omdat de wetenschappelijke kennis en de analysemethodes voortdurend evolueren.
6. ONDERSTREEPT dat een geregelde, uitgebreide controle door de vergunninghouders conform de voor elk GGO geldende procedures onontbeerlijk is om eventuele schadelijke effecten te ontdekken; VERWELKOMT de opstelling door de Commissie van een standaardformulier voor het controleverslag, waarin alle relevante gegevens betreffende de controle door de vergunninghouders op geharmoniseerde wijze kunnen worden verzameld; BENADRUKT het belang van controleactiviteiten op nationaal niveau en VERZOEKT de lidstaten het ontwikkelen en uitvoeren van eigen controleactiviteiten in overweging te nemen en hun bevindingen zo spoedig mogelijk mee te delen niettegenstaande de juridische verantwoordelijkheden van de vergunninghouders; HERINNERT ERAAN dat de resultaten van deze controle voor het publiek beschikbaar moeten worden gesteld; VERZOEKT de Commissie en de lidstaten om te zorgen voor een passende follow-up van alle gegevens uit de controleactiviteiten. Deze follow-up van controleactiviteiten in de jaren na de vergunningverlening moet waar nodig zorgen voor een consolidatie van de belangrijkste bevindingen, teneinde interactieve en cumulatieve effecten aan te pakken waarvan de volledige beoordeling in één jaar moeilijk is; MEMOREERT dat indien nieuwe informatie over de risico's van GGO'S voor de gezondheid van de mens of voor het milieu beschikbaar komt, de bevoegde autoriteit, ten behoeve van de bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten, een beoordelingsverslag opstelt waarin wordt vermeld of, en zo ja hoe, de voorwaarden van de toestemming moeten worden herzien dan wel of de toestemming dient te worden ingetrokken.

(ii) Beoordeling van de sociaal-economische voordelen en risico's

7. WIJST EROP dat het uit hoofde van Verordening (EG) nr. 1829/2003, onder bepaalde voorwaarden en in het kader van een onderzoek per geval, mogelijk is in het risico-beheersingsproces dat volgt op de risicobeoordeling rekening te houden met legitieme factoren die specifiek zijn voor het te beoordelen GGO. Het milieu en de gezondheid van mens en dier worden bij de risicobeoordeling in aanmerking genomen. WIJST EROP dat de Commissie uit hoofde van Richtlijn 2001/18/EG een specifiek verslag over de uitvoering van de richtlijn moet indienen, met een beoordeling van onder meer de sociaal-economische gevolgen van de doelbewuste introductie en het in de handel brengen van GGO's.

VERZOEKT de lidstaten om vóór januari 2010 relevante informatie over de sociaal-economische gevolgen van het in de handel brengen van GGO's te verzamelen en uit te wisselen, ook met betrekking tot sociaal-economische voordelen en risico's en agronomische duurzaamheid; VERZOEKT de Commissie om het Europees Parlement en de Raad vóór juni 2010 verslag uit te brengen op basis van de door de lidstaten verstrekte informatie ter bestudering en verdere bespreking.

(iii) Betere toepassing van de expertise

8. IS INGENOMEN MET de inspanningen en maatregelen die de EFSA sinds 2006 heeft uitgevoerd met het oog op een grotere transparantie inzake de wijze waarop in de adviezen rekening wordt gehouden met de opmerkingen van de lidstaten.

9. BENADRUKT de cruciale rol van de lidstaten in het beoordelingsproces, met name bij de beoordeling van GGO'S die bestemd zijn voor teelt, en VERZOEKT alle lidstaten actief aan het beoordelingsproces deel te nemen; IS INGENOMEN MET het voorstel van de EFSA om naast de lidstaat waaraan de milieurisicobeoordeling is gedelegeerd, andere lidstaten rechtstreeks bij deze risicobeoordeling te betrekken; BENADRUKT dat dit voorstel zal zorgen voor een grotere betrokkenheid van de lidstaten en een betere inachtneming van specifieke nationale of regionale kenmerken; VERZOEKT de lidstaten hun standpunten over de tijdens de risicobeoordelingsperiode verzamelde informatie mee te delen; ONDERSTREEPT dat de lidstaten hun standpunten over de aanvullende informatie die tijdens de risicobeoordelingsperiode is verzameld, moeten kunnen meedelen, zonder dat de procedure langer duurt, teneinde de EFSA op de hoogte te houden van hun oordeel over het gehele dossier, alsook dat terdege rekening moet worden gehouden met hun opmerkingen.
10. VERZOEKT de EFSA en de lidstaten verder te gaan met het opzetten van een breed netwerk van Europese wetenschappelijke organisaties die alle disciplines, ook in verband met ecologische onderwerpen, vertegenwoordigen en die, in het kader van de toepassing van artikel 36 van Verordening (EG) nr. 178/2002, betrokken zijn bij de beoordeling van risico's in verband met de teelt of het gebruik in menselijke voeding en diervoeders van GGP's, en aldus voor een efficiënte coördinatie en samenwerking tussen wetenschappers te zorgen; ONDERSTREEPT het belang van de onverkorte toepassing van artikel 30 van Verordening (EG) nr. 178/2002, waarin de EFSA wordt verzocht de nodige waakzaamheid te betrachten om ieder mogelijk verschil tussen wetenschappelijke adviezen vroegtijdig te onderkennen en om met de lidstaten en de nationale instanties samen te werken teneinde geschilpunten op wetenschappelijk vlak op te lossen of te verduidelijken.
11. BENADRUKT dat de lidstaten en de Commissie dienen te zorgen voor systematisch en onafhankelijk onderzoek naar de potentiële risico's van de doelbewuste introductie of het in de handel brengen van GGO's; WIJST EROP dat de nodige middelen voor dit onderzoek beschikbaar dienen te worden gesteld door de Gemeenschap en de lidstaten, overeenkomstig hun begrotingsprocedures, en dat onafhankelijke onderzoekers toegang dienen te krijgen tot al het relevante materiaal, met inachtneming van de intellectuele-eigendomsrechten; VERZOEKT de lidstaten en de Commissie gegevens over dit onderzoek te verzamelen en uit te wisselen.

(iv) Europese drempels voor de etikettering van zaaizaad

12. NEEMT er met belangstelling NOTA van dat de impactstudies van de Commissie over de vaststelling van de drempels voor zaaizaad binnenkort worden afgerond.
13. BEVESTIGT de noodzaak van de vaststelling op Europees niveau van één of meer drempels voor de etikettering in verband met de accidentele aanwezigheid van toegestane GGO's in conventioneel zaad, op basis van passende criteria, zoals soortspecifieke criteria en wetenschappelijke gegevens; BENADRUKT dat deze drempels moeten worden vastgesteld op de laagste waarden die voor alle economische actoren haalbaar, evenredig en functioneel zijn, en dat mede hierdoor de producenten en consumenten van conventionele, biologische en genetisch gemodificeerde producten een vrije keuze moeten krijgen.
14. VERZOEKT de Commissie zo spoedig mogelijk passende drempels vast te stellen overeenkomstig de procedure van artikel 5 bis van Besluit 1999/468/EG, rekening houdend met de meest recente wetenschappelijke bevindingen en gegevens over verspreiding, accidentele aanwezigheid en vermenging tijdens de teelt, de vermenigvuldiging, het in de handel brengen en het gebruik van zaaizaden.

(v) Gevoelige en/of beschermde gebieden

15. ONDERSTREEPT dat ten volle rekening moet worden gehouden met de specifieke regionale en lokale kenmerken van de lidstaten, met name de ecosystemen/milieus en de bijzondere geografische zones met een grote waarde inzake biodiversiteit of specifieke landbouwpraktijken, in overeenstemming met de bestaande wetgeving.

16. ONDERSTREEPT de mogelijkheid om, in het kader van de bestaande vergunningsprocedures voor GGO's die bestemd zijn voor de teelt, in specifieke gevallen beheers- of beperkende maatregelen, waaronder verbodsmaatregelen, te nemen op grond van een op wetenschappelijke gegevens gebaseerde milieurisicobeoordeling, ter bescherming van de biodiversiteit in kwetsbare ecosystemen zoals de op grond van Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG aangewezen Natura 2000-locaties; WENST dat die ecosystemen in dit verband bijzondere aandacht krijgen; VERZOEKT de lidstaten en de aanvragers zo spoedig mogelijk tijdens de beoordelingsprocedure passende informatie te verstrekken. WIJST EROP dat er voor regio's met specifieke agronomische en ecologische kenmerken, waaronder kleine afgelegen eilanden, overeenkomstig het Gemeenschapsrecht, dat het voorzorgsbeginsel omvat, wellicht in specifieke gevallen beheers- of beperkende maatregelen vereist zijn, waaronder het verbod op de teelt van GGO's.
17. WIJST EROP dat de lidstaten maatregelen kunnen treffen om de teelt van GGP's te reguleren in het kader van nationale coëxistentiemaatregelen, overeenkomstig artikel 26 bis van Richtlijn 2001/18, rekening houdend met Aanbeveling 2003/556/EG van de Commissie; NEEMT ER NOTA VAN dat de Commissie in 2009 op basis van bijdragen van de lidstaten verslag zal uitbrengen over de uitvoering van nationale coëxistentiestrategieën.
18. WIJST EROP dat er GGO-vrije zones kunnen worden ingesteld op basis van een vrijwillige overeenkomst die volgens het desbetreffende nationale recht stilzwijgend kan zijn, tussen de betrokken economische actoren in het gebied in kwestie en dat ten behoeve van de vrije keuze alle betrokken actoren naar behoren moeten worden geïnformeerd over het voornemen om de GGO-vrije zone in te stellen.